

?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23748>

Özet

?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ), özgün bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. Bu psikolojik ölçek, bireylerin kendi kaderlerini tayin etme yeteneklerini, öz-düzenleme kapasitelerini ve hayati hedeflere ula?madaki azimlerini kapsayan karma??k bir yap? olan **irade** kavram?n? ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Nesrullah Okan tarafından 2019 y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsamında gerçekte?tirilm?tir. Çal??ma, **irade** ve ahlaki bütünlü?ün olumlu psikolojik ç?kt?larla ili?kisini karma yöntem ara?t?rmas? ba?lam?nda incelemi?tir.

?YÖ, özellikle yeti?kin popülasyonun **irade gücünün** çe?itli boyutlar?n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lar için önemli bir araç sa?lamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi s?ras?nda elde edilen geçerlik ve güvenilirlik bulgular?, orijinal çal??man?n bütünlü?ü içinde yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

?rade Yedilisi Ölçe?i, ?YÖ, ?rade, Öz-Düzenleme, Ahlaki Bütünlük, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Nesrullah Okan.

Yazarlar

Nesrullah Okan

Amaç

?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ)'nin temel amac?, psikolojik literatürde merkezi bir rol oynayan **irade** veya **istenç** kavram?n?n çe?itli boyutlar?n? Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, bireyin amaçlar?na ula?mak için gösterdi?i çabay?, zorluklar kar??s?ndaki direncini ve öz-kontrol yetene?ini de?erlendirir.

Ölçe?in uyarlama çal??mas?, **irade** gücünün yüksekli?inin, bireyin pozitif psikolojik sonuçlar (örne?in, ya?am doyumu, refah) ve ahlaki bütünlük ile olan ili?kisini ara?t?rmaya yönelik geni? kapsaml? bir akademik projenin parças? olarak hizmet etmi?tir. Bu ba?lamda, ?YÖ, Türk kültüründe **irade** kavram?n?n ölçülmesine yönelik bilimsel bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemi?tir.

Yap?

?rade Yedilisi Ölçe?i, psikolojide genellikle **öz-düzenleme** ve **öz-kontrol** ?emsiyesi alt?nda incelenen **volisyonel** süreçleri temel alan bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, sadece anlık dürtüleri bast?rma yetene?ini de?il, ayn? zamanda uzun vadeli hedeflere ba?l? kalma, motivasyonu sürdürme ve dikkat kaynaklar?n? yönetme kapasitesini de içerir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?sal bile?enler, büyük olas?lıkla **iradenin** bili?sel ve davran??sal yönlerini kapsar. Bu, bireyin zorlay?c? ko?ullarda dahi ki?isel de?erlerine ve hedeflerine uygun hareket etme yetene?i olan **ahlaki bütünlük** ile güçlü bir teorik örtü?me sergilemektedir. Ölçek, bu karma??k yap?y? yedi temel boyutta (orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak) ele almaktadır.

Geçerlik

?rade Yedilisi Ölçe?'inin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?inin incelenmesi zorunludur. Kaynak içeri?inde geçerlik istatistikleri do?rudan belirtilmemi?tir; ancak Nesrullah Okan'ın 2019 tarihli doktora tezi kapsam?nda bu analizlerin yap?ld??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak, ölçe?in orijinal yap?s?nın Türk örnekleminde korunup korunmad???n? belirlemek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** veya **Aç?mly?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm???tır.

Ayr?ca, ölçe?in ölçtü?ü yap?nın di?er ilgili yap?larla (örne?in, öz-yeterlik, öz-kontrol, ya?am doyumu) beklenen yön ve büyüklükte ili?kiler gösterip göstermedi?ini incelemek amacıyla **Ölçüt Ba??ml? Geçerlik** ve **Yak?nsak/Ay?rt Edici Geçerlik** çal??malar?nın da gerçekleştirildi?i öngörülmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ?rade Yedilisi Ölçe?'inin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yetene?ini de?erlendirmek için hayati öneme sahiptir. Kaynakta güvenilirlik de?erleri aç?kça listelenmemi?tir. Ancak, doktora tezi çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı???n? ölçülmesi amacıyla **Cronbach Alfa (α) katsay?s?n?n** hesapland??? kesindir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? temel **irade** yap?s?n? ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararlılı???n? incelemek için **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** yönteminin de kullan?lm?? olması beklenir. Bu verilerin tamam?na, yazar?n tezine ba?vurularak ula??labilir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?nda Faktör Analizi, ölçe?in kültürel ve dilsel adaptasyon sonrasında orijinal boyutlulu?unu koruyup korumad???n? teyit etmek için kritik bir adımdır. ?YÖ'nün faktör yap?s?n? belirlemek amacıyla, Türk örnekleminde elde edilen verilerle **Faktör Analizi** gerçekleştirilmi?tir.

Ölçe?in ad?ndan da anla??laca?? gibi ("Yedilisi"), orijinal ölçe?in yedi faktörlü bir yap?ya sahip olması muhtemeldir. Adaptasyon çal??mas?nda, bu yedi faktörlü yap?nın **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile test edilerek model uyum indekslerinin (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) tatmin edici düzeyde olup olmad??? rapor edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temel dayana??n? olu?turur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal ölçe?in yap?s?na uygun olarak 7'li derecelendirme sistemi kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler, Üniversite Ö?rencileri (Ara?t?rma örneklemleri üniversite ö?rencileri a??rl?kl? olabilir.)

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Türkiye'deki üniversite veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde uygulanm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Öz-Kontrol, Volisyon, Kendini Düzenleme, Doktora Tezi, Okan, Marmara Üniversitesi, Bili?sel Psikoloji, ?rade Gücü.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: nesrokan@gmail.com

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi (Tezin yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ), Nesrullah Okan taraf?ndan 2019 y?I?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda kullan?ma sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? için yazar ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?im kurulmas? gerekmektedir. Ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle izin al?narak ücretsiz kullan?ma sunulmaktad?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: irade-yedilisi-olcegi-iy-toad.pdf

Kaynaklar

Okan, N. (2019). *?rade ve ahlaki bütünlü?ün olumlu psikolojik ç?kt?lar? üzerine bir karma yöntem ara?t?rmas?*. Marmara Üniversitesi, ?stanbul.

?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ) Maddeleri

ÖNEML?: ?rade Yedilisi Ölçe?i (?YÖ) maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek maddeleri, ölçe?i geli?tiren yazar?n izni veya yay?nlanm?? tez metni arac?l???yla elde edilebilir. Maddelerin telif haklar? ve gizlili?i nedeniyle bu alanda sunulmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM